

4. Centrul Național pentru Politica Științei Și Scientometrie

Centrul Național pentru Politica Științei și Scientometrie (CENAPOSS) a fost înființat în cursul anului 2000, ca departament al Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS).

CENAPOSS își propune să reunească preocupările tuturor structurilor interesate în promovarea științei românești și creșterea vizibilității acesteia pe plan internațional.

Activitățile desfășurate în cadrul structurii urmăresc atât informarea comunității științifice românești asupra celor mai noi și mai valoroase publicații din întreaga lume, cât și creșterea vizibilității științei românești pe plan internațional. Un segment important al activităților centrului îl reprezintă realizarea de studii, analize, rapoarte privind activitatea de cercetare, cu accent pe cercetarea științifică din învățământul superior.

1. Activitatea de informare

CENAPOSS dispune de baza de date *Science Citation Index (Indexul citărilor în știință)*, realizat de Institutul pentru Știința Informării (ISI) din Philadelphia, SUA. Acesta este un index al celor mai recente publicații și brevete din știință și tehnologie și reprezintă un instrument de cercetare bibliografică utilizat atât în realizarea de studii de scientometrie, sociologia științei, elaborarea prognozelor în domeniul cercetării științifice, cât și în scopul *regăsirii informațiilor pe o temă dată*. ISI selectează peste 8700 de reviste științifice dintr-un total de peste 100.000 apărute în întreaga lume. Această selecție este considerată drept *curentul principal* al literaturii științifice mondiale (cel puțin în domeniul științelor fundamentale) și se realizează în funcție de o serie de criterii (printre care se numără regularitatea aparițiilor, publicarea titlurilor, rezumatelor și cuvintelor-cheie ale articolelor în limba engleză, existența referențelor ș.a.). Revistele în cauză sunt analizate sistematic după criteriile scientometrice riguroase de indexurile de citări ale ISI. Cele 8700 de reviste sunt cele mai citite și mai citate de specialiști, iar publicarea într-una dintre ele este considerată o garanție a calității unei lucrări științifice, asigurând circulația lucrării în lumea științifică.

Ca sursă de informare și documentare, Science Citation Index ajută la găsirea literaturii științifice publicate, referitoare la un subiect de interes. Totodată, indexul informează asupra autorilor și articolelor reprezentative dintr-un domeniu dat sau asupra unor teme de cea mai mare actualitate. Ca aplicație, cu ajutorul lui Science Citation Index se poate studia istoricul unei idei, de la apariția sa până în prezent.

CENAPOSS dispune de Science Citation Index după cum urmează:

- forma tipărită: 1990-2002 (pentru perioada 1964-1989 se poate găsi la Institutul Național pentru Informare și Documentare);

- forma electronică: 1981-2002.

De asemenea, la CENAPOSS se poate consulta ISI Web of Knowledge, care cuprinde următoarele produse :

- Web of Science(r): 1975-prezent (toate edițiile)
- ISI Proceedings(SM): 1990-prezent (ambele editii)
- Derwent Innovations Index(SM): 1963-prezent
- BIOSIS Previews(r): 1969-prezent
- Journal Citation Reports(r) on the Web: 1997
- ISI Essential Science Indicators(SM): fisa derulata de 10 ani
- Current Contents Connect(r): fisa derulata pe 6 luni
- CAB ABSTRACTS(r):1973-Prezent
- INSPEC(r) 1969 – prezent
- PsycINFO (r) 1880 - prezent

2. Evaluarea editurilor și revistelor științifice de specialitate

Izolarea politică a României, timp de 45 de ani, a însemnat și o quasi-izolare științifică. În această perioadă, comunitatea academică și științifică a reușit să obțină rezultate meritorii în multe domenii de vârf ale cercetării științifice. Viața științifică (conferințe, simpozioane, seminarii) a fost destul de activă, iar activitatea publicistică (cărți, reviste, proceeding-uri) a încercat să ramână la standarde europene. Cu toate acestea, recunoașterea internațională, circulația internațională a contribuțiilor date publicității și a publicațiilor tradiționale a avut de suferit.

Ca urmare, impactul cercetării românești asupra comunității științifice internaționale, reflectat cantitativ prin citările lucrărilor românești, a fost foarte redus timp de 45 de ani. În materialele “clasice” editate și oferite de ISI (Science Citation Index - SCI; Journal Citation Reports - JCR etc.), izolarea despre care am vorbit mai sus a contribuit la includerea în mică măsură a publicațiilor românești. Astfel, contribuția cercetătorilor români la fluxul principal al științei, reprezentat de publicațiile cotate ISI, s-a făcut esențial prin publicarea în reviste străine, neexistând nici în prezent o strategie la nivel național pentru sprijinirea revistelor românești în vederea îndeplinirii standardelor necesare indexării lor. S-a creat impresia – falsă - că România are un aport nesemnificativ în “concertul științific mondial” deși realitatea, considerăm noi, este alta.

În paralel cu demersurile făcute pentru crearea unei opinii privind susținerea intrării revistelor valoroase în circuitul științific mondial, CNCSIS are în vedere oportunitatea creării unui sistem național de indexare a publicațiilor științifice. Sistemul de indexare are rolul de a impune standarde de calitate asemănătoare celor internaționale pentru indexarea publicațiilor științifice românești. Procesul de realizare al unui astfel de index național este unul de medie sau chiar lungă durată, beneficiile așteptate fiind însă de două tipuri : selectarea în timp a publicațiilor reprezentative pentru cercetarea științifică românească și promovarea revistelor românești pentru a intra în sistemele de indexare internaționale.

În etapa actuală, în cadrul CNCSIS se desfășoară un proces amplu de evaluare a editurilor și revistelor științifice românești. Sistemul de evaluare utilizat de CNCSIS în perioada 2001-2004 combină elemente cantitative cu elemente calitative referitoare la conținutul științific al revistelor.

Criteriile de evaluare sunt următoarele:

Criterii de evaluare a editurilor

1. Pondere însemnată din activitate în domeniul cărții științifice și manualelor universitare.
2. Publicarea a minimum 50 de cărți științifice sau manuale universitare, în ultimii 5 ani.
3. Premii obținute de Editură la Saloane și Târguri de carte.
4. Lucrări editate și premiate la nivele de excelență națională. Exemplu – Premiul Academiei Române.
5. Editare de volume (Proceedings) pentru manifestări științifice interne și internaționale.
6. Calitatea autorilor. Personalități cu reputație care au scris cărți la editură.
7. Calitatea comisiei de referenți ai editurii.
8. Numărul de colecții în care sunt organizate publicațiile.
9. Abonamente în străinătate. Agenții internaționale cu care colaborează.
10. Publicarea de reviste științifice periodice cu ISSN.
11. Publicarea de reviste științifice cu circuit internațional

Criterii de evaluare a revistelor

1. Includerea revistei în baza de date a unui institut de evaluare scientometrică (Exemplu: ISI; ICI; IEE; IEEE etc.).
2. Includerea revistei în cataloage centralizatoare de rezumate pe domeniu (ex. Chemical Abstracts, Biological Abstracts, Physics Abstracts, Mathematical Reviews etc.).
3. Factorul de impact pe plan internațional.
4. Difuzarea în străinătate a revistei.
5. Schimburi internaționale.
6. Autori din străinătate.
7. Suportul unor societăți științifice și profesionale din țară și străinătate.
8. Prestigiul colegiului de redacție; includerea unor personalități din străinătate în colegiul de redacție.
9. Tradiția apariției.
10. Ritmicitatea apariției.
11. Amploarea revistei.
12. Apariția articolelor în limbi străine de circulație internațională (engleză, franceză, germană).
13. Rezumate în limbi străine de circulație internațională.
14. Calitatea comisiei de referenți ai revistei.